

незалежних експертів-оцінювачів. При цьому важливо, щоб такий партнер був високопрофесійним і порядним, у такому випадку страховик може розраховувати на постійну та плідну співпрацю з ним. Як правило, висновки незалежної експертизи є найбільш об'єктивною підставою для виплати страхового відшкодування за шкоду майну потерпілої особи, тому залучення страховиком незалежного експерта до розслідування обставин ДТП і оцінювання розміру збитку є вкрай важливим для оптимізації його витрат [1].

Підсумовуючи вище викладене, зазначимо, що усунення недоліків у страхуванні цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів слід здійснювати за такими напрямками:

- підвищення рівня соціальної і фінансової захищеності учасників дорожнього руху, жертв і винуватців ДТП;

- зменшення державних витрат на фінансову допомогу потерпілим особам, а також на фінансування превентивних заходів для підвищення безпеки дорожнього руху;

- зміцнення довіри населення до страховиків і до страхового бізнесу загалом;

- використання страховиками даного виду страхування як важеля для стимулювання розвитку інших видів автотранспортного страхування.

Література

1. Постанова Кабінету Міністрів України “Про внесення доповнень до Положення про порядок і умови проведення обов’язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів” від 06.01.2005 р. № 16 (16-2005-п). – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1501-96-%D0%BF>.

Бондаренко Д. С., Костюк Н. С., студенти
Заволока Л. О., старший викладач
Університет митної справи та фінансів

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Страхова галузь України, як і вся її економіка, зазнає нині безпрецедентних змін – політичних, юридичних, економічних, соціальних, технологічних. Страхування життя є необхідним атрибутом ринкової економіки.

В розвинених країнах світу страховий бізнес є важливим інструментом соціального захисту населення і вагомим джерелом інвестування національних економік, сприяє підтриманню соціальної стабільності суспільства та економічної безпеки держави, є потужним засобом акумулювання коштів для інвестування в економіку.

Договори страхування життя задовольняють потреби страхувальників у страховому захисті та здатні забезпечити їхні інвестиційні інтереси, тобто уможливають нагромадження і капіталізацію страхових внесків.

Ринок страхових послуг залишається одним з найбільш капіталізованих серед інших небанківських фінансових ринків. Загальна кількість страхових компаній станом на 31.12.2015 р. становила 361, у тому числі СК “life” – 49 компаній, СК “non-life” – 312 компаній. Кількість страхових компаній має тенденцію до зменшення: за 2015 рік порівняно з 2014 роком кількість компаній зменшилася на 21, а порівняно з 2013 роком зменшилася на 46.

Сучасний страховий ринок в Україні переживає зараз не найкращі часи: на нього негативно діють і зовнішні, і внутрішні чинники. Але навіть на тлі такої нестабільності і майже воєнного стану страхування, як інструмент інвестування, активно розвивається і володіє всіма тенденціями до постійного зростання.

Варто зауважити, що співвідношення страхових платежів до ВВП поки що знаходиться на рівні, який ще далекий від бажаного чи такого, який властивий країнам з розвинутою економікою, де він становить 8-12% ВВП. Так, станом на кінець 2014 року частка валових страхових премій у відношенні до ВВП становила 1,7%.

За підсумками 2015 року 13 СК “life” отримали від’ємне значення приросту резервів із страхування життя на загальну суму 11,8 млн. грн., що пов’язано з достроковим розірванням договорів страхування.

Валові страхові платежі (премії, внески) при страхуванні життя за 2015 рік становили 2186,6 млн. грн., що на 1,2% більше, ніж за 2014 рік (станом на 31.12.2014 р. – 2159,8 млн. грн.). Обсяг валових страхових виплат із страхування життя за 2015 рік становив 491,5 млн. грн., що на 105,5% більше в порівнянні з 2014 роком (239,2 млн. грн.).

Яскравою ознакою погіршення умов функціонування ринку страхування життя в Україні є постійне зменшення частки юридичних осіб у преміях зі страхування життя на користь фізичних осіб [2, с. 166].

Структура надходжень валових страхових платежів (премій, внесків) станом на 31.12.2015 р. має такий вигляд: 2067,1 млн. грн. (або 94,5%), що надійшли від фізичних осіб; 119,5 млн. грн. (або 5,5%), що надійшли від юридичних осіб.

Це пояснюється тим, що більшість підприємств в докризовий період включали поліси страхування життя в соціальний пакет своїх працівників. Однак, криза внесла свої корективи, й, як наслідок, частина працівників була звільнена внаслідок оптимізації організаційної структури підприємства. Водночас, підприємства почали здійснювати політику тотальної економії, внаслідок чого відмовлялися фінансувати такого роду соціальні послуги.

Головна відмінна особливість ринку страхування життя в нашій країні – низький рівень проникнення. Премії за усіма видами страхування життя на душу населення становлять лише 40 грн., хоча відмічається тенденція збільшення премій зі страхування життя на душу населення. Однак, даний показник у 500 разів менше, ніж у середньому в країнах Великої Сімки і у 20-25 разів менше, аніж в середньому в країнах Центральної та Східної Європи та країнах-членах ASEAN.

На сьогоднішній день українці більше схильні купувати ризикове страхування життя, оскільки термін дії договорів від одного року. У сформованій ситуації невизначеності та економічного спаду, банкрутства ключових банків на ринку, валютної дестабілізації громадяни України неохоче укладають накопичувальні договори на тривалий термін.

Причин кілька: відсутність культури страхування, нестабільність національної валюти, що зводить нанівець інвестиційну привабливість страхування, відсутність довіри до гравців фінансового ринку з боку населення.

В цілому, вітчизняний ринок страхування життя на сучасному етапі є нерозвиненим. За розміром страхових платежів на душу населення серед країн Східної Європи Україна істотно відстає: в 20 разів від Словенії, в 11 разів від Чеської Республіки та в 9 разів від Польщі.

На відміну від країн Заходу, де страхування життя є розвинутим видом страхування, в Україні низький рівень попиту на страхові послуги в сфері страхування життя серед населення обумовлений рядом причин.

Отже, розвиток ринку страхування життя в Україні знаходиться в зародковому стані, на якому відбувається відтік іноземного капіталу, спостерігається висока ефективність перестрахових операцій з даного виду страхування, а також характеризується низьким показником премій на душу населення.

Література

1. Підсумки діяльності страхових компаній у 2015 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forinsurer.com/files/file00565.pdf>.
2. Козьма І.І. Сучасний стан розвитку ринку страхування життя в Україні / І.І. Козьма // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2014. – Вип. 1. – С. 165-170.
3. Пономарьова О.Б. Аналіз розвитку страхового ринку в умовах змінного внутрішнього та зовнішнього середовища / О.Б. Пономарьова, Л.С. Вербицька // Економіка і фінанси. – 2014. – № 11. – С. 31-38.